

Blauwe plekken en moddervlekken

Kippen scharrelen rond, een haan probeert tevergeefs boven het geluid van de vogels in het bos en de weilanden uit te komen, een blijde peuter fietst rondjes op het plein, kinderen van groep 7 en 8 hebben van een boom een wip gemaakt of spelen verstoppertje in het bos. Dat is de werkplek van Peter Prein. | Anneke Guis

Peter is directeur van Fonkeltuin op De Weebosch. De Klepper in Luyksgestel is zijn andere werkplek. 'De afstand tussen deze twee locaties is drie kilometer, dus ik fiets veel heen en weer. Maar op veel gebieden liggen ze mijlenver uiteen.' Toch benoemt Peter eerst de overeenkomsten.

'Beide liggen in de Kempense gemeente Bergeijk en zijn onderdeel van Atalanta Kinderopvang en primair onderwijs. Ook bieden zowel Fonkeltuin als De Klepper peuteropvang en basisonderwijs en hebben ze beide een hechte dorpsfeer. En op beide locaties willen we dat kinderen in een doorgaande lijn hun talenten ontdekken, met veel plezier opgroeien en sterke wereldburgers worden.'

Denkeiland

De Klepper in Luyksgestel – met 240 kinderen en twaalf groepen, van 2 tot en met 12 jaar – is gevestigd in een nieuw gebouw dat royaal is van opzet. 'We zitten onder één dak met gemeenschapshuis "d'n Eijkholt" en vormen zo met elkaar een ankerpunt in het dorp. Voor de kinderen betekent dit dat we gebruik mogen maken van het theater en de disco. Verder kunnen ze aan de slag in ons technieklokaal waar een hele grote LEGO-kast staat.'

'Ook favoriet is ons "denkeiland" waar kinderen op andere wijzen nadenken over het oplossen van een probleem, alleen of in een groep. Verder hebben we twee grote leerpleinen die zijn ingericht in thema's. Onze peuters zitten om de hoek onder hetzelfde dak en ook zij maken gebruik van een van de leerpleinen. De focus ligt bij De Klepper op binnen, op de leerpleinen.'

Groeien

Hoe anders is dat bij Fonkeltuin. Lange tijd was het voortbestaan van deze locatie onzeker. Sinds 2014 waarschuwde het bestuur regelmatig voor sluiting omdat de school te klein was en daardoor te duur. Dit tot ongenoegen van de dorpsbewoners.

Peter vertelt: 'In 2021 werd ik directeur van Fonkeltuin. Omdat de voortdurende sluitingsdreiging verlamvend werkte, heb ik gevraagd om rust op dat front en de daarbij behorende opdracht om te groeien aanvaard. Bij mijn start waren er 42 kinderen, op enig moment waren het er 29, nu zijn het er 50.'

Wat zeker aan deze groei heeft bijgedragen is de invoering van het Fonk-concept: focussen, ontdekken, nieuwsgierig zijn en kennis delen. Peter: 'Focussen betekent dat we kijken naar wat ieder

kind nodig heeft, in een veilige, prettige omgeving. Ontdekken doen we overal, in de klas, tijdens een wandeling in het bos en met spelen in de tuin.'

'Nieuwsgierig zijn houdt in dat we de kinderen uitdagen om op ontdekking uit te gaan, vragen te stellen, te onderzoeken en met ideeën te komen. en kennis delen betekent dat we van en met elkaar leren. Bij dit alles is buiten het kernwoord. De kinderen zijn zo veel mogelijk in de natuur. Daar zijn ze aan het spelen, leren en ontwikkelen.'

'Uit allerlei onderzoeken blijkt dat natuur mensen gelukkiger maakt. We hebben een enorm plein, een tuin, een vijver en een buitentheater. Kinderen kunnen vanaf ons plein direct het bos inlopen. We hebben dus veel ruimte en rust te bieden, het is echt een unieke plek waar kinderen plezier hebben en actief leren.'

Regie

Verder heeft Peter met zijn team onderwijskeuzes gemaakt. 'We werken met de methode Blink Wereld, waarbij alle groepen hetzelfde thema hebben. In de ochtend staan taal, rekenen en lezen op het programma en 's middags doen we andere activiteiten.'

'Elke groep heeft muzikles die we samen met de muziekschool hebben opgezet en beweeglessen onder leiding van een gymnastiekdocent. Verder hebben we de bibliotheek met een leesconsulent in huis gehaald. We werken graag nauw samen met mensen die ons Fonk-concept omarmen. Ook zijn we onze eigen peuterspeelzaal begonnen.'

'Zowel de kinderopvang als het onderwijs staan onder mijn leiding, zodat we veel

Peter Prein,
directeur van
Fonkeltuin op
De Weebosch en
De Klepper in
Luyksgestel.

> meer regie hebben op de ontwikkeling van ieder kind. Hiermee hebben we ons op de kaart gezet. Kinderen klimmen in bomen, bouwen hutten en komen regelmatig met schrammen, blauwe plekken, gras- of moddervlekken thuis. Gelukkig zijn er ouders die willen dat hun kind zo opgroeit en trekken we nu ook kinderen uit de omliggende dorpen aan.'

Kippentaak

Fonkeltuin telt inmiddels één kinderopvanggroep voor twee ochtenden en drie onderwijsgroepen. Het gaat om de rupsentuin voor kinderen van 2 tot 4, de bijentuin voor groep 1, 2 en 3, de vogeltuin voor groep 4, 5 en 6 en de vlindertuin voor groep 7 en 8.

Peter: 'Het voordeel is dat wij de peuter die kleuter wordt kennen en het kind kent alle kinderen, onze professionals en onze manier van doen. Een kind gaat hier gewoon naar een van de vier groepen en die doorgaande lijn werkt echt goed. Ik zou ook graag een bso starten en heb alles tot en met de vergunning daarvoor rond, maar we kunnen geen pedagogisch professional voor drie dagen bso vinden.'

'We doen niet aan onderscheid tussen kinderopvang en onderwijs. Je brengt je kind van 2 tot 12 jaar en dat ontwikkelt zich binnen ons concept en is dus veel buiten in de natuur. Het gaat om de ontwikkeling van ieder kind, in de breedste zin van het woord.'

'Een kind gaat hier gewoon naar een van de vier groepen en die doorgaande lijn werkt echt goed.'

'Neem de kippentaak. Die hebben alle kinderen om beurten. Dat wil zeggen dat ze de kippen en de haan eten en drinken geven en verzorgen. De kippen leggen eieren, broeden die uit en hun kuikens groeien hier op. Dat is supergaaf voor de kinderen en biedt de professionals legio mogelijkheden voor thema's of lessen.'

Roltrap

Over zijn team zegt Peter: 'Als de wereld om je heen fijn is, helpt dat bij je gevoel van geborgenheid en welbevinden. Dat is belangrijk voor de ontwikkeling van de kinderen, maar ook voor die van de medewerkers. Het is minder stressvol. Gesprekken met medewerkers voer ik terwijl we wandelen in het bos.'

'Het team bestaat uit tien collega's. Dat zijn leerkrachten, onderwijsassistenten en een pedagogisch professional. Omdat we een compacte organisatie zijn, is het hier hard werken. Kleine groepen hebben een ander krachtenspel. Ze zijn complexer en vragen meer aandacht. Bijvoorbeeld in onze groep 7 en 8 hebben we acht kinderen. Dat zorgt bijna voor 1-op-1-onderwijs en voor een soort gezinssituatie in de groep.'

'Daar komt bij dat we met onze enorme ruimte, prikkelarmere omgeving en kleinschaligheid kinderen aantrekken die dat nodig hebben en ergens anders bij gebrek daaraan zijn vastgelopen. Dat vinden we supermooie puzzels om met elkaar op te lossen, maar maakt het werk hier echt wel anders.'

'Ons uitgangspunt is dat kinderen zichzelf kunnen en mogen zijn, dat ze een groot hart voor de natuur, het milieu en duurzaamheid krijgen en dat ze de grotere wereld om hen heen ontdekken. Daar kiezen we ook onze uitstapjes op

Uniek inzicht in ontwikkeling kindcentra

Het Fonk-concept is een van de praktijkervaringen die kindcentra delen in het dashboard van de Vereniging Netwerk Kindcentra (VNK). Dit dashboard biedt met statistieken en verhalen inzicht in het aantal en de ontwikkelingen bij kindcentra in Nederland. Doel is dat teams van kindcentra elkaar ondersteunen en van en met elkaar leren.

Wil je hieraan meewerken? Kijk op <https://netwerkkindcentra.nl/dashboard/>

uit. Laatst waren we naar het Van Abbe-museum. Dat onze kinderen echt buitenkinderen zijn was overduidelijk: de roltrap was de grootste attractie', vertelt Peter met een grote glimlach.

Kruisbestuiving

Peter is nu elf jaar directeur en beide locaties zijn hem even lief. 'We vliegen de ontwikkeling van kinderen op dezelfde wijze aan en het verschil in dynamiek door omvang, gebouw en de buitenomgeving zie ik als een verrijking. Ik vind het supervet om nieuwe verbindingen te leggen. Trainingen doen we soms met beide locaties samen, want het is leerzaam en leuk om anderen te ontmoeten. Ook vind ik het fijn om studenten een plek te kunnen bieden die bij hen past. En ik merk dat de onderlinge kruisbestuiving begint te komen.'

Wat heeft Peter in zijn loopbaan zien veranderen? 'De ontwikkeling naar de doorgaande lijn is een belangrijke. Verder is er meer nadruk gekomen op goed onderwijs.

Daarbij is het vak overgeleverd aan de grilen van de maatschappij. Techniek, passend onderwijs, burgerschap...'

'Maar onderwijs is op zich een traag instituut dat in essentie niet verandert: er staat één professional voor een groep kinderen. Die continue ontwikkelingen in de samenleving versus het onderwijs dat in de kern niet verandert, dat is toch boeiend?'

'Tegelijk is het soms ook vermoeiend. Den Haag vindt, terecht, dat ieder kind recht heeft op muziekles en gymnastiek en dat studenten moeten worden betaald, maar zorgt niet voor de bekostiging. De rijke ontwikkeldag vind ik een prima plan, maar ik heb voorbeelden gezien waarbij vooral geld een rol speelt. Dat vind ik ingewikkeld, een rijk aanbod moet voor ieder kind beschikbaar zijn. En ondertussen laat gratis kinderopvang op zich wachten.'

Gelukkig kan Peter voor Fonkeltuin rekenen op de gepensioneerden in het dorp. Die hebben met elkaar het kippenhok neergezet, het buitenlokaal gebouwd,

een nieuwe brug over de vijver gemaakt en toen de vijver alsnog lek bleek deze met vereende krachten hersteld.

'De dorpsbewoners willen graag dat de school blijft bestaan met het oog op de leefbaarheid en de huizenprijzen. Ze zijn oprecht trots op Fonkeltuin en zeer betrokken. Dat hebben we wel gemerkt bij de naamswijziging van Sint Gerardus-school naar Fonkeltuin. Pas na de nodige gesprekken werd die geaccepteerd.'

'We maken echt deel uit van de dorpsgemeenschap en zijn onderdeel van het buitengebied. Dus blijven we elkaar opzoeken en helpen. Bijvoorbeeld voor de bouw van de buitenklas, de uitbreiding van ons educatieve pad of de aanleg van een voedselbos. Plannen genoeg, maar alles op zijn tijd.'

Anneke Guis is senior communicatieadviseur en betrokken bij de VNK.

